

Імітаційна гра «Єдиний організм: створення й розвиток колективу класу»

У будь-якому колективі виникає питання, пов'язане з груповою згуртованістю, питання це важливе тому, що від рівня розвитку колективу, ступеня його згуртованості залежить ефективність роботи групи, а також психологічний комфорт кожного її члена.

Контакт дозволяє скоротити психологічну дистанцію між учасниками групи, а також створити довірчу атмосферу в класі. Для реалізації цього підходу включені вправи, пов'язані з безпосереднім фізичним контактом (наприклад, «Привітання», «Побудуємо», «Малюнок на спині» тощо), що дозволяє розвивати відносини всередині класу. Так звані «знедолені» у вправах на відпрацювання контакту отримують можливість включатися у спільногруповий процес.

Тренінг спрямований на згуртування учнівського колективу, розвиток комунікативних навичок, емоційної стійкості, впевненості в собі, доброзичливого ставлення один до одного. Виконуючи вправи тренінгу, діти вчаться розуміти один одного, заняття мотивує їх до самовдосконалення, рефлексії, оволодіння механізмами комунікативної компетентності.

Пропоную варіанти наступних вправ.

Вправа «Привітання»

Інструкція: «Я пропоную всім привітатися за руку, але особливим чином. Вітатися потрібно двома руками з двома учасниками одночасно, при цьому відпустити одну руку можна тільки тоді, коли знайдеш того, хто теж готовий привітатися, тобто руки не повинні залишатися без діла більше секунди. Завдання – привітатися таким чином з усіма учасниками групи. Під час гри не повинно бути розмов.»

Обговорення вправи. Рукостискання – це символічний жест відкритості та доброї волі. Важливо, що при цьому відбувається контакт очима, – це сприяє виникненню близькості і позитивної внутрішньої установки. Те, що дія відбувається без слів, підвищує концентрацію уваги членів групи і надає дії принадність новизни.

Гра «Один до одного»

Мета: вчити взаємодіяти дітей один з одним.

Інструкція: «Зараз ви будете грати в одну дуже цікаву гру, під час якої все потрібно робити дуже - дуже швидко. Ви покажете мені, наскільки уважно ви мене слухаєте і наскільки швидко ви можете зробити те, що я буду вам говорити. Зараз у вас рівно 5 секунд, щоб вибрати собі партнера і швидко - швидко потиснути йому руку... А тепер я буду вам говорити, якими частинами тіла вам потрібно буде дуже швидко «привітатися» один з одним:

-права рука до правої руки!

-ніс до носа!

-спина до спини!

Ну, що ж, це ви змогли зробити швидко. А тепер запам'ятайте, будь ласка, наступне. Кожен раз, коли я скажу: «Один до одного!», Вам буде потрібно швидко - швидко знайти собі нового партнера і потиснути йому руку. А після цього я

знову буду називати частини тіла, якими ви повинні будете доторкатися друг до друга. Можна провести 5-6 змін партнерів.

Обговорення:

- Чи сподобалася тобі гра?
- Чи легко тобі було діяти швидко?

Вправа «Будинок»

Мета: виявити розуміння учасниками поняття «колектив», обмін досвідом.

Обладнання: малюнок «Будинок»

Завдання: Кожній групі дається завдання побудувати «Будинок» і заселити його за поданим зразком:

- * фундамент - написати своє поняття, що таке колектив;
- * основна частина, цеглинки – форми і методи роботи, щодо згуртування колективу;
- * вікно - фактори, що руйнують згуртованість колективу;
- * двері відчинені - фактори, що допомагають покращити психологічний клімат в колективі;
- * сонечко – риси педагога, що допомагають працювати в колективі;
- * хмарки - поміркувати, що заважає працювати в колективі;
- * дах - навести приклади творчості в роботі.

Після закінчення обговорення будинків.

Висновок. Співпраця – це головна умова існування колективу, тільки взаємодіючи і підтримуючи один одного, ми можемо досягти успіхів в діяльності, а як зробити щоб бути не просто членом, а учасником команди ви бачите.

Вправа «Квадрат»

Мета: відчувати кожного учасника групи.

Хід вправи. Побудуйте весь колектив у коло, і нехай учасники заплющать очі. Тепер, не розплющуючи очей потрібно перебудуватися в квадрат. Зазвичай відразу починається балаган, всі кричать, пропонуючи свою стратегію. Через який час виявляється організатор процесу, який фактично будує людей. Після того, як квадрат буде побудований, не дозволяйте відкривати очі. Запитайте, чи всі впевнені, що вони стоять у квадраті? Зазвичай є кілька людей, які не впевнені. Квадрат дійсно повинен бути рівним. І тільки після того, як абсолютно всі погодяться, що стоять саме в квадраті, запропонуйте учасникам відкрити очі, порадіти за хороший результат і проаналізувати процес. Так само можна будуватися в інші фігури.

Під час вправ учасники переживають сильні емоції і роблять масу висновків, тому після кожного етапу можна влаштовувати невелике обговорення, де можна говорити побажання своїм колегам для поліпшення роботи. Найголовніше питання: яким чином завдання можна було зробити краще та швидше?

Дуже добре, якщо кожен учасник тренінгу буде відзначений керівництвом, а ще краще, якщо команди отримують хороші пам'ятні призи.

1-й варіант. Побудуйте, використовуючи всіх гравців команди:

- квадрат;
- трикутник;
- коло;
- ромб;
- букву;

- пташиний косяк.

Ви побачили як вам співпрацювати всім разом. Легко вам було чи ні? Як ви домовлялися, хто виявився лідером, можливо хтось заважав. Але в житті ми не часто працюємо в таких великих групах, частіше життя нам дає змогу працювати в підгрупах. А як ви зможете так взаємодіяти, давайте перевіримо.

Вправа «Серветка»

Мета: усвідомлення своєї неповторності.

Обладнання: паперові серветки.

Хід вправи: Психолог роздає учасникам серветки. Діти повинні чітко виконувати інструкцію психолога: «Наші серветки складені квадратом. З ліва на право складіть її так, щоб вийшов трикутник. Тепер надірвіть одну з вершин трикутника. Далі у трикутнику намагайтеся вирвати невеличке коло. Навколо цього кола зробіть маленькі дірочки. А тепер розверніть ваші серветки. Що ми бачимо? Чи всі наслідували інструкції? Чи є однакові серветки? Який висновок ми можемо зробити? (відповіді дітей). Так дійсно, всі ми схожі і одночасно всі ми такі різні...».

Мозковий штурм. «Традиції класного колективу»

Від того, наскільки дружний класний колектив, залежить психологічний стан кожного учня. Від ступеня згуртованості дітей у класі залежить і ступінь засвоєння навчального матеріалу, ефективність роботи вчителя з класом і формування особистості учнів. У справі створення дружного колективу провідна роль, звичайно, належить класному керівникові. Ось декілька дієвих рекомендацій:

- Створити в класі єдину систему традицій і цінностей
Для цього можна запропонувати учням відповісти на запитання анкети:
 1. Яким, на твою думку має бути дружній клас?
 2. Як зробити так, щоб клас став дружнім?
 3. Які традиції є у нашому класі?
 4. Назви твої «можна» і «не можна» у класі.
 5. Які заходи в класі, на твою думку, повинні стати традиційними?
- Запровадити традицію зворотнього зв'язку (в кінці кожного семестру і в кінці року учні пишуть записки, де можуть поставити питання, написати щось наболіле, про що не можуть сказати вголос; на основі цього педагог планує виховну роботу).
- Створити «схриньку побажань».
- Проводити якомога більше традиційних позакласних заходів.
- Традиція бути всім класом завжди поряд з тим, у кого в житті настали важкі дні.
- Традиція походів та екскурсій на природу, по пам'ятним місцям своєї Батьківщини, своєї країни.

Вправа «Кульки»

Опис вправи

Учасники, які об'єдналися в трійки, отримують завдання: спочатку якнайшвидше надуть 3 повітряних кульки, а потім домогтися, щоб вони луснули, затиснувши їх між своїми тілами. При цьому не можна наступати на них, використовувати будь-які гострі предмети, нігті, деталі одягу.

Психологічний зміст вправи:

- згуртування;
- ломка просторових бар'єрів між учасниками.

Гра «Таємничий друг»

Мета: створення в групі хорошого психологічного клімату і розвитку дружніх відносин між дітьми.

Матеріали: коробка, з якої діти можуть тягнути жереб, складені вчетверо листочки паперу з написаними на них іменами дітей.

Інструкція: «Я хочу запропонувати вам нову гру, грати в яку ви зможете протягом усього наступного тижня. Я пройду перед вами з невеликою коробочкою, в якій лежать ваші жеребки. На кожному з них написано ім'я одного з вас. Ніхто не повинен знати, чиє ім'я вам дісталось ». (Далі педагог обходить з коробкою всіх дітей і дає можливість тим дітям, які витягнуть своє ім'я, поміняти папірець.)

«Протягом наступного тижня ви будете «таємничим другом» або «таємничої подругою» того, чиє ім'я вам дісталось. Завдання цього «таємничого друга» або «таємничої подруги» - робити своєму підопічному час від часу приємні сюрпризи. Ці маленькі сюрпризи повинні приносити людині радість, викликати усмішку і приносити задоволення. Але при цьому ви повинні влаштовувати свої сюрпризи таким чином, щоб ваш підопічний не міг здогадатися, від кого він їх отримує. Через тиждень гра закінчується, і ви будете відгадувати, хто ж був настільки люб'язний з вами весь цей час ...

Розкажіть, будь ласка, якими можуть бути сюрпризи?»

Можна обговорити загальні правила щодо того, які сюрпризи допустимі, а які ні.

Обговорення:

- Чи любиш ти іноді порадувати інших невеликими сюрпризами?
- Ти вже чекаєш приготованих для тебе сюрпризів?